

14 ינואר, 2015

הקשר בין קמפיין החרם נגד ישראל לחברות אחריות תאגידית - סקירה

- אחריות חברתית תאגידית (CSR) היא מכלול של מדיניות, נורמות וסטנדרטים אשר משלבים שיקולים כלכליים-עסקיים יחד עם שיקולים סביבתיים, אתיים ושיקולים זכויות אדם. עם זאת, הדוגמאות בדו"ח הבא מדגימות שעמדות פוליטיות ביחס לסכסוך הערבי-ישראלי, ולא דווקא שיקולים הנובעים מסטנדרטים אתיים או משפטיים, מנחים את חברות אלו לתקוף חברות ישראליות או חברות בעלות עסקים עם ישראל.
- רשת של ארגונים לא-ממשלתיים וחברות אחריות תאגידית פועלת לקידום קמפיין החרם, משיכת השקעות וסנקציות נגד ישראל (BDS) באירופה, באמצעות שידול חברות עסקיות, מוסדות ותאגידים למשוך את השקעותיהם מישראל.
- במטרה לקדם את האגידה של קמפיין החרם נגד ישראל, קבוצות אלו מפרסמות טענות שקריות ומעוותות עקרונות משפטיים על מנת להאשים את ישראל בהפרות של זכויות אדם, וכדי לטעון כי קשרים עסקיים עם ישראל מהווים סיוע לכאורה לעבירות אלו.
- הקמפיינים הללו מתבססים על מוסר כפול. במקרים רבים, הסכסוך הערבי-ישראלי הוא הסכסוך המזוין היחיד אשר מוזכר. הפרות נרחבות של זכויות אדם ושל זכויות עובדים המתרחשות במדינות הנפט ובמדינות בעלות משקל כלכלי כמו ערב הסעודית, קטאר וסין זוכות להתעלמות מוחלטת מארגונים המתיימרים לקדם זכויות אדם ומחברות האחריות התאגידית.
- ארגונים אלו וחברות האחריות התאגידית משתפים פעולה בקמפיינים נגד ישראל, תוך התעלמות מהטורח ממנו ישראל סובלת, מנסים באופן עקבי להטיל סנקציות על חברות המספקות לישראל מוצרים ושירותים אשר נועדו להגן על אזרחי ישראל מהתקפות טרור.
- הארגונים והחברות במעורבות בקמפיין מתעלמים מחובתה המשפטית של המדינה להגן על אזרחיה. סירובם להכיר בטרור ובמשמעויותיו בעת תהליך קבלת ההחלטות שלהם, גישתם הסלקטיבית למשפט הבינלאומי, והתעלמותם מזכותה וחובתה המשפטית של ישראל להגן על עצמה הוא בלתי מוסרי ולא אתי שלעצמו.
- לקמפיינים המשלבים אחריות תאגידית עם קמפיין ה-BDS קיימים מספר מאפיינים משותפים: טיעונים משפטיים כוזבים, מעורבות ארגונים לא-ממשלתיים פוליטיים, מעורבות פעילים פוליטיים קיצוניים, הליכים משפטיים לא תקינים ורכישת מניות על ידי ארגונים המקדמים משיכת השקעות.

דוגמאות לטיעונים משפטיים כוזבים:

- הטענה כי תאגידים פרטיים כפופים למשפט ההומניטארי הבינלאומי. למעשה, כל בית משפט אשר עסק בנושא פסק כי רק ישויות מדיניות כפופות למשפט ההומניטארי הבינלאומי.
- הטענה כי ביצוע עסקים מעבר לקווי הפסקת האש של 1949 (הקו הירוק) הינו מעשה בלתי חוקי. למעשה, בתי משפט בקנדה, צרפת ובריטניה פסקו באופן מפורש שלא קיים איסור שכזה לפי המשפט הבינלאומי. בדומה לכך, ערכאה בהולנד פסקה שהאשמת עסק בכך שפעילותו מעבר לקו הירוק היא בלתי חוקית או שהיא הפרה של המשפט הבינלאומי, מהווה הוצאת דיבה.
- הטענה כי בניית הרכבת הקלה בירושלים היא הפרה של המשפט הבינלאומי. בנושא זה, בית המשפט בצרפת ציין כי דיני הכיבוש מאפשרים בניית תשתיות תחבורה.
- הסתמכות על "חוות הדעת המייעצת" של בית הדין הבינלאומי לצדק (2004) בנושא גדר הביטחון. משפטנים רבים ברחבי העולם ביקרו את ההחלטה, (אשר אינה מחייבת לפי המשפט הבינלאומי) על כך שהיא מבוססת על מסקנות של מנדט מוטה וחד-צדדי, כשלים פרוצדורליים, התעלמות מפיגועי ההתאבדות פלסטינים (ומתפקיד הגדר במניעתם), ופרשנות מוטעה של המשפט הבינלאומי. בנוסף, חוות הדעת של בית המשפט אינה מתייחסת לחברות ולתאגידים ולמעורבותם בנושא.

מעורבות ארגונים לא-ממשלתיים וקבוצות אינטרס

- ארגונים לא-ממשלתיים וקבוצת אינטרס נוספות מפעילות לובי על ועדות אתיקה של ממשלות אירופאיות ושל תאגידים במאמץ לגרום להן למשוך את השקעותיהן בישראל, זאת על בסיס ניירות עמדה שפורסמו על ידי חברות אחריות תאגידית. לעיתים, במקרים רבים, לשחקנים אלו יש קשרים במוסדות הממשלה, דבר המעלה את החשש לניגוד אינטרסים וספק לגבי עצמאותם.
- לדוגמא, חברים בוועדת האתיקה הנורבגית עובדים גם בחברות האחריות התאגידית המייעצות לוועדה. מייסד ומנכ"ל חברת האחריות התאגידית SIGLA, ילבה לינדברג, חבר כיום בוועדת האתיקה הנורבגית, המייעצת למשרד האוצר הנורבגי על החלטות בנושא משיכת השקעות. לקוחותיו כוללים שחקנים נוספים בקמפיין משיכת ההשקעות: החברות הידרו ונורדאה, כמו גם חברת האחריות התאגידית "אטיקס", המעורבת בקמפיינים למשיכת השקעותיה של דנמרק מישראל.
- דוגמאות לארגונים אירופים המעורבים בקמפיין:
 - "וועדת התיאום האירופית וארגונים למען פלסטיין", רשת הכוללת ארגונים נורבגים, צרפתים ואירים. הרשת מקושרת למספר ארגונים ישראלים ופלסטינים הפעילים במסגרת קמפיין ה-BDS.
 - בשנת 2013, ארגון הסולידריות צרפת-פלסטיין (AFPS) שיתף פעולה עם חברת האחריות התאגידית Intal (בלגיה) לקמפיין נגד בנק דקסיה.
 - באירלנד, הארגון הקתולי טרוקרה, הממומן על ידי ממשלת אירלנד, וקמפיין הסולידריות האירי-פלסטיני שיתפו פעולה במספר פרויקטים אנטי-ישראלים, כולל קידום סנקציות נגד ישראל ב-OECD. טרוקרה חבר במועצה האקונומית לאחריות תאגידית אשר מקדמת קמפיינים של משיכת השקעות נגד ישראל בבריטניה.
 - בשנת 2012, ארגון הגג הצרפתי FIDH והארגון CCFD-Terre Solidaire סייעו בפרסום דו"ח אשר [מקדם](#) את האגנדה של פעילי ה-BDS, קורא לאיחוד האירופי ולממשלות אירופה לפתוח במתקפה פוליטית על ישראל באמצעות סנקציות כלכליות שונות על ישראל. הדו"ח נכתב בשיתוף פעולה עם ארגונים נוספים במימון ממשלתי כגון דיאקוניה (שוודיה), NPA (נורבגיה), כריסטיאן אייד (בריטניה) וטרוקרה (אירלנד).

הליכים משפטיים לא תקינים וקניית מניות על ידי פעילים

- מקבלי ההחלטות – בנקים, תאגידים וממשלות – לעיתים מסתמכים על מספר מצומם ביותר של מקורות, אשר אינם מפורטים באופן מלא, בתהליך קבלת ההחלטות לגבי סנקציות כלכליות. המקורות גם אינם מוכיחים את כי אכן מתקיימות הפרות של נורמות בינלאומיות ושל המשפט הבינלאומי, או כי קיים קשר בין פעילות עסקית להאשמות בדבר הפרות של זכויות אדם לכאורה. חוסר השקיפות יחד עם הטענות המשפטיות המעוותות המוזכרות לעיל, משקפות את טבעו הפוליטי של קמפיין ה-BDS ומטרתו לחתור תחת הלגיטימציה של מדינת ישראל.
- ההליכים המשפטיים כביכול של וועדות האתיקה אינם משקפים הליך הוגן:
 - אין זה ברור מהם המאמצים שעושות הוועדות על מנת לשתף את החברות בתהליך, למרות הנוק הכלכלי והנוק למוניטין שיכול להיגרם בעקבות ההחלטות.
 - אין זה ברור אם ניתנת לחברות ה"נחקרות" בוועדה הזדמנות להציג נתונים ועובדות להגנתן.
 - פרטים על הליך הערעור או הליכים נוספים אינם זמינים לציבור.
- שחקנים אשר עוסקים במשיכת ההשקעות מגייסים פעילים לקניית מניות בחברות אותן הם תוקפים במטרה לקדם מבפנים ההחלטות למשיכת השקעות באמצעות במהלך המתכנה "אקטיביזם של בעלי מניות":

- הארגון הגרמני Kritische Aktionäre, בשיתוף קבוצות נוספות, השתמש בשיטה זו על מנת לקדם קמפינים של משיכת השקעות בדויטשה בנק וקבוצת Thyssen.
- פעילים בלגים נהיו בעלי מניות בחברת Dexia במטרה להשתתף בוועידה השנתית של החברה ב-2011. חצי מהוועידה בת השלוש שעות עסקה בדיון על השקעותיה של החברה בישראל.
- וועדת האתיקה השבדית משתמשת בשיטה זו על מנת ללחוץ על תאגידים להיענות לסטנדרטים שלה או להתמודד עם קמפיין של משיכת השקעות.
- באמצעות קמפינים של משיכת השקעות, ארגונים לא-ממשלתיים מחזקים את הסרבנות הפלסטינית ואת המדיניות המתנגדת לנורמליזציה עם ישראל, ומשמים כגורם מרתיע למאמצים של הצדדים בסכסוך להתגבר על הפערים ולחפש פתרון המבוסס על פשרות.

BDS ארגוני

Country	NGO and Church Groups	CSR, Governmental, and Union Bodies	Israeli and Palestinian NGOs
Norway	Norwegian People's Aid, Palestinakomiteen, and Ecumenical Council of the Church of Norway	International Law Policy Institute, SIGLA, Ethix, the Ethical Council (Ministry of Finance), Norwegian Union of Municipal and General Employees (Fagforbundet),	
Sweden	Palestine Solidarity Association in Sweden (PGS), Kvinna till Kvinna, SwedWatch, and Christian organizations Diakonia and the Swedish Church	GES Investment Services, Ethix in connection with the Ethical Council of Swedish Pension Funds	
Denmark	DanWatch, Boykot Israel	CSR companies include Sustainalytics, GES Investment Services, Ethix, Hermes EOS.	
UK	Corporate Watch, Lawyers for Palestinian Human Rights, Stop G4S, Palestine Solidarity Campaign, and Boycott Israel Network; Christian groups such as ECCR (Ecumenical Council on Corporate Responsibility) and The Church of England's Ethical Investment Advisory Group	Government pension funds Pensionskassernes Administration (PKA) and Pension Denmark	Adalah, Alternative Information Center, Coalition of Women for Peace, Gisha, ICAHD, Who Profits, and Zochrot in Israel; Addamer, Al-Haq, Al-Mezan, and Badil in the Palestinian Authority
Ireland	Ireland-Palestine Solidarity Campaign, Trócaire, and Sadaka; ECCR (Ecumenical Council of Corporate Responsibility)		
Germany	Pax Christi-Germany, International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)	SRI Kritische Aktionäre	
Netherlands	United Civilians for Peace (UCP) , a platform established by the Dutch NGOs Inter-Church Organization for Development and Cooperation (ICCO),	AIV (Adviesraad Internationale Vraagstukken) a quasi-governmental body funded by the Dutch government and	

Country	NGO and Church Groups	CSR, Governmental, and Union Bodies	Israeli and Palestinian NGOs
	Cordaid, Pax Christi, Oxfam Novib; The Rights Forum	tasked with advising the Dutch Ministry of Development and Cooperation, PGM/PFZW (Dutch Pension Fund), and ABVAKABO FNV trade union	
Belgium	Coordination Boycott Israel (COBI) including: Flemish Palestine Committee (VPK), Association Belgo-Palestinienne (ABP), Citizen Movement Palestine (MCP), Centre for Development, Documentation and Information on Palestine (CODIP), Flemish Palestine Committee (VPK), Vrede, and Intal, FIDH, and Belgian sections of Pax Christi International - Pax Christi Vlaanderen and Pax Christi Wallonie-Bruxelles	Triodos Bank, a Netherlands -based bank with a branch in Belgium that claims to be a pioneer in " ethical banking "	
France	AFPS (Association France Palestine Solidarité), FIDH (Fédération Internationale des Droits de l'Homme), and CCFD-Terre Solidaire, the European Coordination Committee and Associations for Palestine	Novethic and Ethix	

קמפיינים מרכזיים של BDS

Country	Year	Targeted companies/ industries	Divesting Body /Campaign	NGO involvement
Germany	2010	Elbit	Deutsche Bank	Kritische Aktionäre Pax Christi-Germany International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)
	2012	"Settlement" products	Labeling	Misereor, Brot für die Welt, Pax Christi-Germany
	2013	"Settlement" products	Labeling	Misereor, Al-Haq, Pax Christi-Germany
	2013	Arms industry	ThyssenKrupp	Kritische Aktionäre
	2014	Hanson Israel	Heidelberg Cement	Kritische Aktionäre , Pax Christi-Germany
Norway	2006	Bank Hapoalim; Emblaze Ltd; Teva Pharmaceutical Industries Ltd; Caterpillar Inc.	Council on Ethics for the Government Pension Fund	Council on Ecumenical and International Relations of the Church of Norway

Country	Year	Targeted companies/ industries	Divesting Body /Campaign	NGO involvement
	2008	Israel Electric Company (IEC)	Council on Ethics for the Government Pension Fund	Norwegian People's Aid, Palestinakomiteen, Gisha, Badil
	2009	Elbit Systems Ltd.	Council on Ethics for the Government Pension Fund	Israel Social TV, Mossawa, Machsom Watch, Women Against Violence, Coalition of Women for Peace, Stop the Wall
	2009 , revoked in April 2013 and reintroduced in November 2013	Africa Israel and Danya Cebus Ltd.	Council on Ethics for the Government Pension Fund	Adalah-NY Palestinian BDS National Committee, Civil Coalition for Palestinian Rights in Jerusalem, Palestinian anti-Apartheid Wall Campaign, Norwegian People's Aid Norwegian Union of Municipal and General Employees
	2011	Shikun & Binui Ltd.	Council on Ethics for the Government Pension Fund	No information disclosed.
	2013	Cemex	Nordea Bank, and SIGLA	Norwegian People's Aid, together with Norwegian Union of Municipal and General Employees
	2013	G4S	University of Oslo	Students' Palestine Committee
	2013	G4S	Industri Energi Trade Union	Addameer, Palestinakomiteen
France	2005-2006	Veolia, Alstom	Construction of Jerusalem's light rail train	Palestinian BDS National Committee, Stop The wall, Amnesty International
	2009	Veolia, Alstom	Construction of Jerusalem's light rail train	Norwegian People's Aid and the Norwegian Representative Office to the Palestinian Authority
	2007-2011	Veolia, Alstom	Versailles Court of Appeals	AFPS (Association France-Palestine Solidarité, Amnesty International-France)
	2012	"Settlement" products labeling	French Members of Parliament	AFPS (Association France-Palestine Solidarité), Fédération International des Droits de l'Homme) and CCFD-Terre Solidaire Norwegian People's Aid, Irish Trócaire, Swedish

Country	Year	Targeted companies/ industries	Divesting Body /Campaign	NGO involvement
				Diakonia, Norwegian Church Aid, British Christian Aid
	2013	Orange Sha'ar Hayarden project	Ethics and Development conference	Maison des Tiers-Mondes et de la Solidarité Internationale
	2013	Dexia	Shareholderss	AFPS (Association France-Palestine Solidarité)
Ireland	2007	Mashav Group Ltd	Cement Roadstone Holding (CRH)	Ireland-Palestine Solidarity Campaign (IPSC), Palestinian Federation of General Trade Unions, Jews for Justice for Palestinians
	2010	Veolia	Local authorities Dublin metro	Ireland-Palestine Solidarity Campaign (IPSC), Sadaka
	2010	"Settlement" products labeling	Irish MP and political parties	Sadaka
	2012	Nesher Group Mashav Group Ltd	Cement Roadstone Holding (CRH) Shareholders	Jews for Justice for Palestinians, Ireland-Palestine Solidarity Campaign (IPSC)
	2010 -2014	Ethical councils of investment	Irish MP and political parties Trade Unions Local councils	Ireland-Palestine Solidarity Campaign (IPSC), Palestine Centre for Human Rights, ECCR (Ecumenical Council on Corporate Responsibility), Sadaka
Belgium	2007	Otzar Hashilton Hamekomi (OSM) Bank	Dexia Bank	Alternative Information Centre, Coordination Boycott Israel (COBI), Palestina Solidariteit (PS), Association Belgo-Palestinienne (ABP), Vrede, Citoyen Mouvement Palestine (MCP),
	2014	"Made in illegality"	Various Belgian companies	Intal, Vrede, Palestina Solidariteit, ABP, FIDH , local branches of Pax Christi
	2014	Supposed contract to build ports in Ashdod and Haifa	Jan De Nul	Belgo-Palestinian Association, Belgium Algemene Centrale van het ABVV (Trade Union), Intal, Belgium Vredesactie, Belgium Palestina Solidariteit, Belgium Nordine Saidi for Citizen

Country	Year	Targeted companies/ industries	Divesting Body /Campaign	NGO involvement
				Movement Palestine, Belgium (MCP), The Palestine Committee Verviers, Belgium
UK	2009	"Settlement" produce	UK Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA) voluntary labeling guidelines	Oxfam, War on Want
	2012	Agrexco, Arava Export Growers, Adafresh, Mehadrin	Co-Operative Group produce boycott	Palestine Solidarity Campaign (PSC), Boycott Israel Network (BIN)
	2012	G4S	Stop G4S	Corporate Watch, Addameer, Adalah, Public Committee Against Torture in Israel (PCATI), Defence for Children International - Palestine Section, Coalition of Women for Peace/Who Profits.
	2013	G4S	Complaint at the UK National Contact Point (NCP)	Lawyers for Palestinian Human Rights (LPHR)
	2013	Bank Hapoalim, Bank Leumi, First International Bank of Israel, Israel Discount Bank and Mizrahi Tefahot	PGGM (Dutch Pension Fund)	Cordaid, ICCO, IKV PaxChristi, Oxfam Novib, Werkgroep Keerpunt and the Dutch Palestine Committee
Netherlands	2013	Mekorot	Vitens Water Company	Cordaid, ICCO, IKV PaxChristi, Oxfam Novib
	2013	Waste water treatment facility	Royal HaskoningDHV	Cordaid, ICCO, IKV PaxChristi
	2010	Africa Israel Investments and Elbit	Danske Bank,	Ethix
Denmark	Non available	Danya Cebus, Elbit, Aryt Industries Ltd.	Danske Bank	Ethix
	Non-available	Ashot, Magal Security Systems, Ltd., Elbit Systems,	Pensionskassernes Administration (PKA)	Sustainalytics

Country	Year	Targeted companies/ industries	Divesting Body /Campaign	NGO involvement
		Ltd., Aryt Industries Ltd.		
	Non-available	Aryt Industries Ltd.	Pension Denmark	Hermes EOS
	2014	Bank HaPoalim	Danske Bank,	Ethix
	2014	Ahava Products	Magasin, Salling Matas health care store	ICAHD, Coalition of Women for Peace (CWP)
	2008	Assa Abloy	Publication of " Illegal Ground: Assa Abloy's business in occupied Palestinian territory "	Palestine Solidarity Association of Sweden (PGS, <i>Palestina Grupperna i Sverige</i>), Swedwatch, Diakonia and The Church of Sweden
Sweden	2009	Elbit Systems Ltd.	Swedish Ethical Council	
	2010	Alstom and Veolia	Swedish Ethical Council	
	2010	Motorola	Swedish Ethical Council	
	2013	G4S	Church of Sweden in Umeå	Church of Sweden, Diakonia